

Αινίγματα

Αινίγματα

Τα αινίγματα , είναι δημιούργημα της λαϊκής φαντασίας και στοιχείο της φιλοσοφίας του λαού μας.

Αίνιγμα είναι η αναφορά των ιδιοτήτων και των γνωρισμάτων ενός αντικείμενου, χωρίς να αναφέρεται το ίδιο το αντικείμενο. Συχνά αποτελεί πρόβλημα προς επίλυση, εκφρασμένο σε μεταφορική ή αλληγορική γλώσσα, επιζητώντας την επινοητικότητά μας και προσεχτικά βήματα. Συνήθως αποτελείται από μια αλληλουχία δηλώσεων ή από ερωτήματα με διπλό ή κρυμμένο νόημα. Η περιγραφή του είναι τέτοια, ώστε οδηγεί τον ακροατή ή τον αναγνώστη στην ανακάλυψη του αντικείμενου.

Γνωστά, επίσης, από τη μυθολογία είναι τα αινίγματα της Σφίγγας και του Οιδίποδα. Ειδικοί φιλόλογοι πιστεύουν πως ο πρώτος Έλληνας που έφτιαξε αινίγματα είναι ο Ηρόδοτος.

Θέματα των αινιγμάτων είναι τα παρακάτω :

Ο άνθρωπος και τα μέλη του σώματός του: η κεφαλή, η γλώσσα, τα μάτια, το κρανίο μετά του εγκεφάλου κ.ά.

Τα διάφορα αντικείμενα της κατοικίας και οι τροφές π.χ. η σκάφη, το σταμνί, το λαγήνι, ο σοφράς, ο μύλος, ο λύχνος, ο λεπίδα, το τηγάνι, ο ασκός, ο αργαλειός, το χειρόκτενα, η ανέμη, το αβγό κ.λπ.

Ο γεωργικός και κτηνοτροφικός βίος π.χ. το ζευγάρι του γεωργού, ο ζυγός, το άροτρο κ.λπ.

Ο φυσικός κόσμος π.χ. ο ουρανός, ο ήλιος, τα άστρα, τα νέφη, η θάλασσα, το ποτάμι, το βουνό, η δρόμος κ.λπ.

Ο ζωικός κόσμος π.χ. το βόδι, η αίγα, το αρνί, ο ημίονος, το χελιδόνι κ.ά.

Ο φυτικός κόσμος π.χ. η κράμβη, το ραπάνι, η κιτριά, το πουρνάρι, το κρεμμύδι, το σκόρδο, το κάστανο, το ρόδι, το καρπούζι κ.ά.

Αινίγματα

- ❖ Εχω ένα βαρελάκι που 'χει δυο ειδών κρασάκι.
Τι είναι;
Το αυγό
- ❖ Σιγανή, σιωπηλή το σαμάρι κουβαλεί.
Τι είναι;
Η χελώνα
- ❖ Ψηλός, ψηλός καλόγερος κουδούνια φορτωμένος.
Τι είναι;
Το κυπαρίσσι
- ❖ Σαρανταδυό πουκάμισα, απ' έξω το παλιό μου.
Τι είναι ;
Το κρεμμύδι
- ❖ Έρχομαι φίλε από μακριά κι αν είναι ορισμός σου, να χτίσω το καλύβι μου έξω από το αρχοντικό σου.
Τι είναι ;
Το χελιδόνι
- ❖ Πέφτω εδώ, πέφτω εκεί, με παρασέρνει ο άνεμος κι όταν φυσάει, τρέχω.
Ποιος είμαι ; Άραγε μπορείς ψάχνοντας λίγο, να με βρεις ;
Τι είναι ;
Το φύλλο το ξερό

Αινίγματα

- ❖ Μια κοντούλα παχουλή
πάντα κόκκινα φορεί,
έχει πράσινα μαλλιά και σποράκια στην κοιλιά.
Τι είναι;
Η ντομάτα
- ❖ Όλους ταΐζει και δεν τρώει.
Τι είναι;
Το κουτάλι
- ❖ Όταν το θάβουν ζωντανεύει.
Τι είναι;
Ο σπόρος
- ❖ Μια βαρκούλα φορτωμένη στη σπηλιά μπαίνει και
βγαίνει.
Τι είναι;
Το κουτάλι στο στόμα
- ❖ Γεννημένη σε κουκούλι
μαθημένη από μικρούλι
να κουνάει με χαρά
τα δικά της τα φτερά
Τι είναι;
Η πεταλούδα
- ❖ Τρέχει σαν πουλί, μα πουλί δεν είναι,
έχει αυτιά γαϊδάρου μα γάιδαρος δεν είναι.
Τι είναι;
Ο λαγός
- ❖ Μικρή μικρή νοικοκυρά
μεγάλες πίτες κάνει.
Τι είναι;
Η μέλισσα

Αινίγματα

- ❖ Σφουρίζει, βουίζει,
βογκάει, τρίζει,
ον ακούς μα δεν τον βλέπεις
Τι είναι;
Ο Άνεμος
- ❖ Ένας πατέρας κεφαλή,
δώδεκα γιοι ποδάρια,
και κάθε γιος στη ράχη του
έχει τριάντα κόρες.
Κάθε βράδυ πεθαίνει η μια,
ταχιά γεννιέται η άλλη.
Τι είναι;
Ο χρόνος, οι μήνες και οι μέρες
- ❖ Κλειδώνω, μανταλώνω, τον κλέφτη μέσα βρίσκω.
Τι είναι;
Ο ήλιος
- ❖ Από πάνω το τηγάνι κι από κάτω το μπαμπάκι κι από
πίσω το ψαλίδι.
Τι είναι;
Το χελιδόνι
- ❖ Χτυπώ χτυπώ, δίχως να σε πονώ,
μ' αν πάψω να χτυπώ, χάθηκες στο λεπτό.
Τι είναι;
Η καρδιά
- ❖ Έχω είκοσι αδερφάκια όλα με τα σκουφάκια.
Τι είναι;
Τα δάχτυλα
- ❖ Έχει ξάδερφο τον σκύλο κι όμως δεν τον έχει φίλο.
Τι είναι;
Ο λύκος

Αινίγματα

- ❖ Ένα πουλί χωρίς φτερά, ψυχή δεν έχει και πετά.
Τι είναι;
Ο χαρταετός
- ❖ Τ' ακούει όλα, αλλά δεν μπορεί να πει τίποτε.
Τι είναι;
Το αυτί
- ❖ Τον έναν άνθρωπο, τον κάνει δυο.
Τι είναι;
Ο καθρέπτης
- ❖ Πέντε αδέρφια μαζί γεννιούνται,
μαζί δουλεύουν, μαζί κοιμούνται,
κανείς δεν κλαίει και δε γκρινιάζει
και ούτε ο ένας τον άλλον μοιάζει.
Τι είναι;
Τα δάχτυλα
- ❖ Ήλιος δεν είναι, ακτίνες έχει,
πόδια δεν έχει κι όμως τρέχει.
Τι είναι;
Οι τροχοί
- ❖ Πάει, πάει και πίσω δεν γυρνάει.
Τι είναι;
Ο χρόνος ή και το ποτάμι
- ❖ Τρέχω πάντα βιαστικό
τη ζωή για να μετρώ,
το μεγάλο μου ποδάρι
γρηγορότερα κουνώ.
Τι είναι;
Το ρολόι

Αινίγματα

- ❖ Τριάντα φούστες φόρεσε
και στο χορό πηγαίνει
και τη λαμπρή της ομορφιά
κανείς δεν παραβγαίνει.
Τι είναι;
Το τριαντάφυλλο
- ❖ Κοκκινόξανθο, παχύ
μυρουδιά ζαλιστική.
Τι είναι;
Το μέλι
- ❖ Έχω πέντε δαχτυλάκια
που ζεσταίνουν τα χεράκια
Τι είναι;
Τα γάντια
- ❖ Πάντα πρώτη εγώ ανθίζω
και την άνοιξη καλωσορίζω.
Τι είναι;
Η αμυγδαλιά
- ❖ Ρίχνω ξύλα ζωηρεύει
ρίχνω το νερό πεθαίνει.
Τι είναι;
Η φωτιά
- ❖ Βασιλιάς δεν είναι
κορόνα φοράει
ρολόι δεν έχει
τις ώρες μετράει.
Τι είναι;
Ο κόκορας

Αινίγματα

- ❖ Στο δρόμο που περπάταγα
μια πέρδικα εμάδαγα
τα φτερά της έτρωγα
το κορμί της πέταγα.
Τι είναι;
Το σταφύλι
- ❖ Άσπρο είναι σαν τυρί
και όμως τυρί δεν είναι,
στα λιβάδια περιπατεί
και όμως αρνί δεν είναι.
Τι είναι;
Το φεγγάρι
- ❖ Εκατό καλογεράκια με τα μαύρα τα σκουφάκια.
Τι είναι;
Τα σπέρτα
- ❖ Γυρίζει, γυρίζει και στην γωνία καθαρίζει.
Τι είναι;
Η σκούπα
- ❖ Όπου το σπείρεις βγαίνει και όλο τον κόσμο τον
χορταίνει.
Τι είναι;
Το σιτάρι
- ❖ Άσπρος κάμπος, μαύρα βόδια.
Τι είναι;
Η σελίδα ενός βιβλίου
- ❖ Χίλιοι μύριοι καλόγεροι σ' ένα ράσο τυλιγμένοι.
Τι είναι;
Το ρόδι

Αινίγματα

- ❖ Όμορφη και πλουμιστή στα λουλούδια κατοικεί.
Τι είναι;
Η πεταλούδα
- ❖ Τα λύνω κάθονται, τα δένω φεύγουν.
Τι είναι;
Τα παπούτσια
- ❖ Ανοιγοκλείνουν οι κάμαρες και χτύπος δεν ακούγεται.
Τι είναι;
Τα μάτια
- ❖ Ένα πράγμα, πραγματάκι κάθεσαι στο χωραφάκι,
μ' ένα μόνο ποδαράκι.
Τι είναι;
Το μανιτάρι
- ❖ Σπίτι, σπιτάκι χαμηλό παράθυρα γεμάτο,
τρέχει γυρίζει σαν τρελό και όπου το θέλεις νάτο!
Τι είναι;
Το λεωφορείο
- ❖ Ψηλός, ψηλός καλόγερος, κουδούνια φορτωμένος.
Τι είναι;
Το κυπαρίσσι
- ❖ Είμαι κίτρινο χνουδάτο
και στυφό μα μυρωδάτο
γίνομαι και πιο καλό
αν με κάνουνε γλυκό.
Τι είναι;
Το κυδώνι
- ❖ Μια βαρκούλα φορτωμένη
στο λιμάνι πάει και μπαίνει.
Τι είναι;
Το κουτάλι με το φαγητό

Αινίγματα

- ❖ Ολόγλυκα και νόστιμα,
τα τρώνε και τα πουλάκια.
Και τα παιδιά στα αυτάκια τους,
τα΄χουν σκουλαρικάκια.
Τι είναι;
Τα κεράσια
- ❖ Είμαι τόπι κόκκινο,
αν με καθαρίσεις,
άσπρο νόστιμο καρπό
αμέσως θα αντικρίσεις.
Τι είναι;
Το μήλο
- ❖ Πράσινο σπιτάκι
κόκκινα παραθυράκια
και μέσα κατοικούνε
μαύρα αραπάκια.
Τι είναι;
Το καρπούζι
- ❖ Ψηλός, ψηλός καλόγερος, μα κόκαλα δεν έχει.
Τι είναι;
Ο καπνός
- ❖ Από κλαδάκι κρέμεται,
στην αγορά πουλιέται,
το εξωτερικό της τρώγεται,
το κόκαλο πετιέται.
Τι είναι;
Η ελιά
- ❖ Δέντρο ωραίο φουντωτό, μας θυμίζει τον Χριστό.
Τι είναι;
Το έλατο

ΠΙΤΣΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΠΕ70